

2. KARTEZIČNI IN KREPKI PRODUKT GRAFOV

d' metrika na M' , d'' metrika na M''

$$M = M' \times M'' \quad x \in M: x = (x', x'')$$

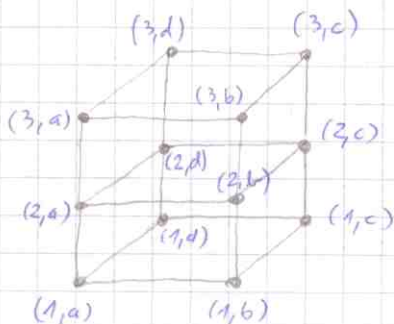
$$\Rightarrow d_M(x, y) = \begin{cases} (d'(x', y')^p + d''(x'', y'')^p)^{\frac{1}{p}} & ; 1 \leq p < \infty \\ \max \{ d'(x', y'), d''(x'', y'') \} & ; p = \infty \end{cases}$$

$$p=1, p=\infty$$

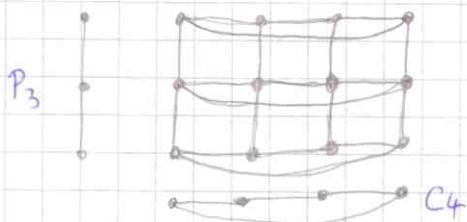
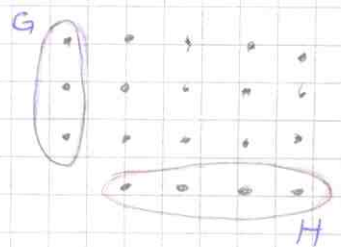
Def. **Kartezični produkt grafov** G in H , $G \square H$, je graf z množico vozlišč $V(G) \times V(H)$ in v katerem je (g, h) sosednje z (g', h') natanko tedaj, ko je bodisi $g = g'$ in $hh' \in E(H)$, bodisi $gg' \in E(G)$ in $h = h'$.

$G, H \dots$ faktorja produkta

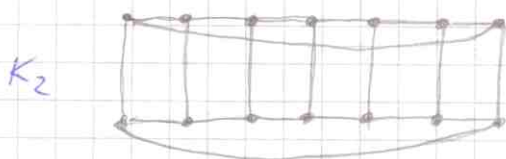
Nariši $P_3 \square C_4$.



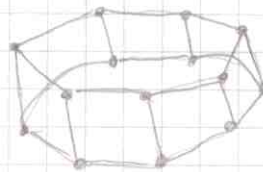
Bo namdi risemo
takole:



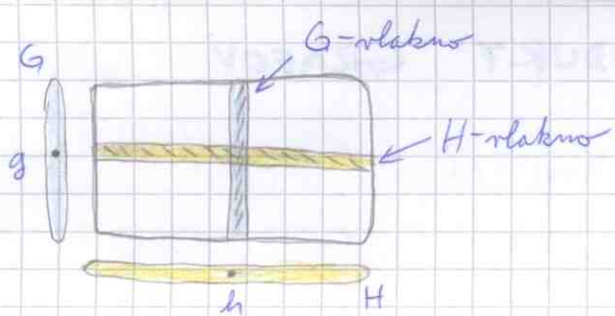
Nariši $K_2 \square C_7$.



C_7



$G \square K_2 \dots$ prizma nad G



$g \in G : \{ (g, h) \mid h \in V(H) \}$ je H-vlakno. H-vlakno je izomorfnu H.

$\square : "K_2 \square K_2 = \square"$

Inditer. Operacija \square je asociativna in komutativna. Graf K_1 je enota za kartezijsko množenje grafov.

Ideja dokaza: $(G \square H) \square K$ graf izomorfen grafu $G \square (H \square K)$

Preverimo, da je $((g, h), k) \mapsto (g, (h, k))$ izomorfizem grafov. Za komutativnost moramo preveriti, da je $(g, h) \mapsto (h, g)$ izomorfizem. K_1 je enota: $K_1 \square G$ je izomorfen G .

Zaradi asociativnosti je $G_1 \square G_2 \square \dots \square G_k$ dobro definirana operacija. Prejemo tudi $\prod_{i=1}^k G_i$.

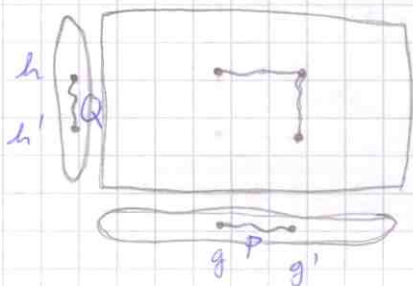
Inditer. $G \square H$ je povezana natanko tedaj, ko sta G in H povezana.

Dokaz. G, H povezana.

$(g, h), (g', h') \in V(G \square H)$

$\forall G$ obstaja pot P med g in g' .

$\forall H$ obstaja pot Q med h in h' .



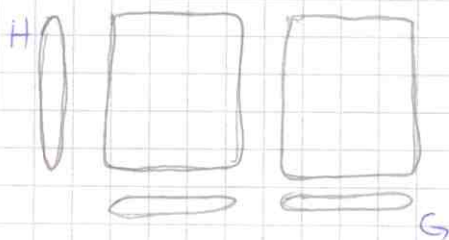
$P: g \rightarrow g_1 \rightarrow \dots \rightarrow g_r \rightarrow g'$

$Q: h \rightarrow h_1 \rightarrow \dots \rightarrow h_s \rightarrow h'$

$(g, h) \rightarrow (g_1, h) \rightarrow \dots \rightarrow (g_r, h) \rightarrow (g_r, h_1) \rightarrow (g_r, h_2) \rightarrow \dots \rightarrow (g_r, h_s) \rightarrow (g_r, h_s) \rightarrow (g_{r-1}, h_s) \rightarrow \dots \rightarrow (g_1, h_s) \rightarrow (g_1, h_s) \rightarrow (g_1, h_1) \rightarrow \dots \rightarrow (g_1, h_1) \rightarrow (g, h_1) \rightarrow \dots \rightarrow (g, h_s) \rightarrow (g, h_s) \rightarrow (g, h_{s-1}) \rightarrow \dots \rightarrow (g, h_1) \rightarrow (g, h)$

$\rightarrow (g, h) \rightarrow (g', h')$. To je pot med (g, h) in (g', h') v $G \square H$.

Ubratno: Recimo, da G ni povezan. Potem pa tudi produkt ni povezan:



Trditve. Naj bo $X = G \square H$. Tedaj je $d_X((g, h), (g', h')) = d_G(g, g') + d_H(h, h')$.

Zaradi asociativnosti takoj velja: $G = \bigsqcup_{i=1}^k G_i \Rightarrow d_G = \sum_{i=1}^k d_{G_i}$.

\bar{G} ... komplement grafa G

$$V(\bar{G}) = V(G), \quad uv \in E(\bar{G}) \Leftrightarrow uv \notin E(G)$$

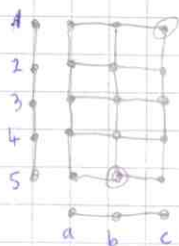


$\bar{G} = P_5$



$\bar{C_5} = C_5$, C_5 je sliki komplementaren.

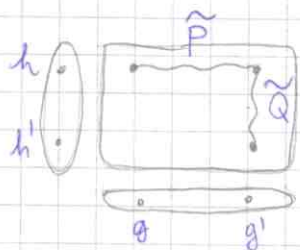
Dokaz trditve. $d_X \leq d_G + d_H$



Vzemimo poljubni vozlički (g, h) in (g', h') iz X .

P ... najkrajša pot med g in g' v G , $d_G(g, g') = |P|$

Q ... -||- h in h' v H , $d_H(h, h') = |Q|$



$$d_X((g, h), (g', h')) \leq |\tilde{P}| + |\tilde{Q}| = |P| + |Q| = d_G(g, g') + d_H(h, h')$$

\tilde{P} ... pot med (g, h) in (g', h) v G -vlakenu

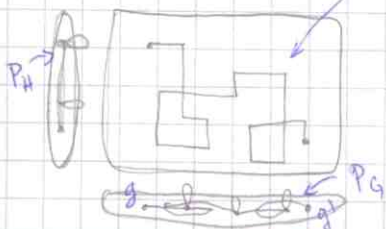
$$d_G + d_H \leq d_X$$

P ... najkrajša pot med (g, h) in (g', h') , $|P| = d_X((g, h), (g', h'))$

P_H ... projekcija poti P na H ; P_H ni nujno pot, v splošnem je le sprehod

povezave so samo horizontalne ali vertikalne

$$|P| = |P_G| + |P_H| \geq d_G(g, g') + d_H(h, h')$$



Naloga. Dokazi, da je kartezični produkt dveh dvodelnih grafov spet dvodelni graf.

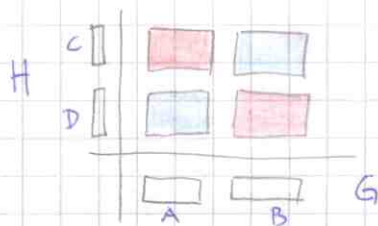
G, H dvodelna grafa $\Rightarrow G \square H$ dvodelen graf

G je dvodelen, če $\exists A, B \subseteq V(G) \ni A \cap B = \emptyset$ in $A \cup B = V(G)$, pri čemer velja: $uv \in E(G) \Rightarrow u \in A$ in $v \in B$ ali obratno

$$\left. \begin{array}{l} V(G) = A + B \\ V(H) = C + D \end{array} \right\} V(G \square H) = \underline{A \times C} + \underline{A \times D} + \underline{B \times C} + \underline{B \times D}$$

(g, h) in $(g', h') \in A \times C \cup B \times D$

Nista sosednji:



1. $g = g'$ in $hh' \in E(H)$

1.1. $g \in A \Rightarrow h$ in $h' \in C \Rightarrow \rightarrow \leftarrow$, saj ni povezave med h in h'

1.2. $g \in B \Rightarrow h$ in $h' \in D \Rightarrow \rightarrow \leftarrow$, saj ni povezave

2. analogno: $h = h'$ in $gg' \in E(G)$

2.1. $h \in C \Rightarrow g$ in $g' \in A \Rightarrow \rightarrow \leftarrow$

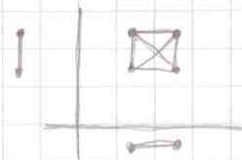
2.2. $h \in D \Rightarrow g$ in $g' \in B \Rightarrow \rightarrow \leftarrow$

Def. **Krepi produkt**, $G \boxtimes H$, grafov G in H je graf z $V(G \boxtimes H) = V(G) \times V(H)$ in v katerem je $(g, h) \sim (g', h')$, če velja eden izmed pogojev:

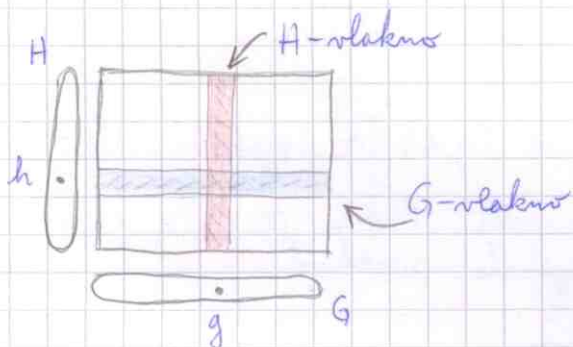
(i) $g = g'$ in $hh' \in E(H)$

(ii) $gg' \in E(G)$ in $h = h'$

(iii) $gg' \in E(G)$ in $hh' \in E(H)$

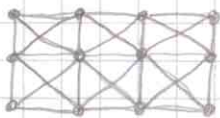


$$K_2 \boxtimes K_2 = K_4$$



Inditer. Krepki produkt je asociativen in komutativen, K_1 je smola za to množenje. $G \boxtimes H$ je povezan graf notranbo tedaj, ko sta G in H povezana grafa.

Zgled. $P_3 \boxtimes P_4$:

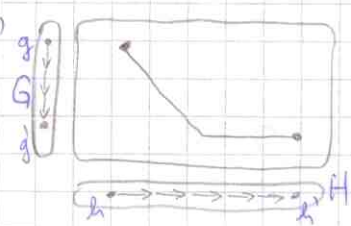


Inditer. Naj bo $X = G \boxtimes H$. Tedaj je $d_X((g, h), (g', h')) = \max\{d_G(g, g'), d_H(h, h')\}$.

Dokaz. $g \rightarrow g_1 \rightarrow \dots \rightarrow g_r \rightarrow g'$
 $h \rightarrow h_1 \rightarrow \dots \rightarrow h_r \rightarrow \dots \rightarrow h_s \rightarrow h'$

← Najprej $d_X \leq \max\{d_G, d_H\}$:

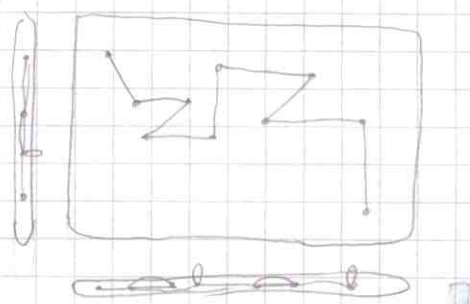
Brez izgube splošnosti: $r \leq s$.



$(g, h) \rightarrow (g_1, h_1) \rightarrow \dots \rightarrow (g_r, h_r) \rightarrow (g', h_{r+1}) \rightarrow \dots \rightarrow (g', h_s) \rightarrow (g', h')$
 je pot med (g, h) in (g', h') , katere dolžina je $d_H(h, h')$.

$$\max\{d_G, d_H\} \leq d_X$$

Je obrat: Recimo, da imamo krajšo pot. (tj. krajšo od $\max\{d_G, d_H\}$). BSS: $d_G \geq d_H$, torej $d_X < d_G$. Projekcija te poti na G li hl smehod med g in g' , ki je krajši od najkrajše poti med g in g' .



Izrek. Vsak povezan graf lahko izometrično vložimo v krepki produkt poti.

Dokaz. $G, V(G) = \{v_1, v_2, \dots, v_m\}$

$$e(v_i) = \max_{x \in V(G)} d(v_i, x) + 1 \quad 1 \leq i \leq m-1$$

$$\beta: G \rightarrow P_{e(v_1)} \boxtimes P_{e(v_2)} \boxtimes \dots \boxtimes P_{e(v_{m-1})} =: H$$

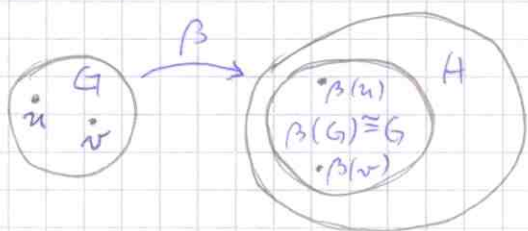
$$\beta(v_i) = (\beta_1(v_i), \beta_2(v_i), \dots, \beta_{m-1}(v_i))$$

kjer je $\beta_j(v_i) = d_G(v_j, v_i)$

Pri tem paznamo, da je $V(P_k) = \{0, 1, \dots, k-1\}$.

Trdimo: β je izometrična vbožitev

$$\beta: G \rightarrow H$$



$$d_H(\beta(u), \beta(v)) = d_G(u, v) \\ \forall u, v \in V(G)$$

(a) β slika vozlišča G v vozlišča H

$$\beta_j(v_i) \leq e(v_i) \Rightarrow \beta_j(v_i) \in V(P_{e(v_i)})$$

(b) β ohranja razdaljo

$$v_k, v_l \in V(G), k \leq n-1$$

lahko li medp. tudi
($v_k \neq v_l$, sicer ni zanimivo)

$$\beta(v_k) = (\beta_1(v_k), \dots, \beta_k(v_k), \dots, \beta_{n-1}(v_k))$$

$$\beta(v_l) = (\beta_1(v_l), \dots, \beta_k(v_l), \dots, \beta_{n-1}(v_l))$$

$$\beta_k(v_k) = d(v_k, v_k) = 0$$

$$\beta_k(v_l) = d(v_k, v_l)$$

$$d_H(\beta(v_k), \beta(v_l)) = \max_i \{ d_{P_{e(v_i)}}(\beta_i(v_k), \beta_i(v_l)) \}$$

$$\geq d_{P_{e(v_k)}}(\beta_k(v_k), \beta_k(v_l))$$

$$= |\beta_k(v_l) - \beta_k(v_k)| = |d_G(v_k, v_l) - 0| \\ = d_G(v_k, v_l)$$

Pokazati moramo še, da razdalja v H ne more biti večja, kot je v G . Naj bo i poljubna druga koordinata.

$$\text{BŠS: } d_G(v_i, v_k) \geq d_G(v_i, v_l)$$

$$d_{P_{e(v_i)}}(\beta_i(v_k), \beta_i(v_l)) = |d_G(v_i, v_k) - d_G(v_i, v_l)| = \\ = d_G(v_i, v_k) - d_G(v_i, v_l) \leq d_G(v_k, v_l)$$

trkotniška neenakost

